

**VÄIKESE VÄINA TÖÖRÜHMA
KOOSOLEKU PROTOKOLL nr 1**
Keskkonnaministeeriumis 15.01.2016

Algus kell 11.40, lõpp kell 13.40

Juhatas: Harry Liiv

Protokollis: Juta Laul

Jrk	ESINDAJA	ASUTUS
1.	Harry Liiv	Keskkonnaministeerium
2.	Marku lamp	Keskkonnaministeerium
3.	Rene Reisner	Keskkonnaministeerium
4.	Liivika Näks	Keskkonnaministeerium
5.	Heiki Hanso	ArborEst OÜ
6.	Andres Hanso	Pöide Vallavalitsus
7.	Vello Runthal	Orissaare Vallavalitsus
8.	Villu Lükk	Maanteeamet
9.	Raido Liitmäe	Muhu Vallavalitsus
10.	Agne Peetersoo	Saare Maavalitsus

Päevakord: Väikese väina tammi avade ehitamine

Harry Liiv:

Oleme teemaga kursis, teame uuringuid, mis on tehtud sellel teemal. Kuid vaadates mere poolt, kuna tegemist on kõigepealt merega, siis Rene Reisner annab ülevaate, mida Väike väin mere poolt vaadates kujutab ja missugused võimalikud stsenaariumid võiksid lauale tulla ja mida peaksime arutama, missugust dimensiooni peame rohkem välja tooma, sest selle kvartali lõpuks peame koostama ülevaate keskkonnakomisjonile, kuidas tammi avamisega edasi minna, milliseid ressursse kasutada, et seda probleemi lahendada, milliseid huvisid peaksime kõigepealt silmas pidama, missuguse suunitlusega see avamine peaks olema.

Rene Reisner:

Väikese väina teemaga pole Keskkonnaministeeriumis varem põhjalikult tegeletud, on tehtud erinevaid uuringuid, millest kõik on üldjuhul teadlikud. Varasematel aastatel, 2007., 2008., on Keskkonnaministeeriumi algatusel tehtud arutelusid, mida Väikese väinaga teha, milline on inimeste huvi, neid huvisid kaardistati ja seda tehti veemajanduskavade koostamise käigus. Looduse poolt vaadatuna on tamm tehislik objekt, mis selle koha peal olema ei peaks, kus ta

täna on. Ta on oluline ja vajalik tehnoarajatis, sh ka transpordirajatis, infrastruktuuri osa ja alati, kui kaalume keskkonnaaspekte, on kaalukaasil see, kas me tahame elada ilma selle tammiga või koos tammiga – ning peame kaaluma kummas olukorrast me rohkem kasu saame.

Täna on selge see, et transpordiühenduse aspekt on oluline ja ilma selleta ei saa. Teisalt kui aga kaaluda võimalikku keskkonnaalast kasu, mida saaks tamm eemaldamisest või veevahetuse parandamisest, siis seda ei ole võimalik saada kohe, vaid alles väga pika aja pärast. Selle väärtust ei oskaks me täna ilma täpsemate hinnanguteta välja tuua. Samuti tuleb arvestada, et parandusmeetmete rakendamisega võib omakorda kaasna ka negatiivne mõju keskkonnale.

Täna keskkonnaseisundi hinnangute kohaselt pole Väike väin veekoguna heas seisundis. Nii ametiasutuste kui ka kõikide veekasutajate ülesanne on aga seisundi parandamine seal, kus see hea ei ole. Esimene tähtaeg vete hea seisundi saavutamiseks oli 2015. a, selleks tähtajaks me hakkama ei saanud. Erinevate regulatsioonide alusel on võimalik anda sellistes olukordades erandeid ja praegu me tegutsemegi edasi erandi olukorras. Erandit võimaldab teadmine ja fakt, et tammiga seotud tegevused ja tegevuste mõju on väga pikaajaline ja kulukas, see võimaldab eesmärgi ehk hea seisundi saavutamise tähtaega edasi lükata kuni aastani 2021. Ent ka siis ei ole välistatud, et meil tuleb veel seda tähtaega edasi lükata samadel asjaoludel. Tõenäosus, et lähema 5-10 aasta jooksul saavutatakse Väikeses väinas looduslik olukord on olematu. Kõik keskkonnaseisundi muutumisega seotud protsessid on väga pikaajalised. Selleks peame mõtlema mitu aastat ette, milliseid tegevusi peame tegema täna, milliseid 5, 10 või 15 aasta pärast, et seda olukorda järk-järgult parandada. Kuid eesmärk on selge: olukorda peab parandama, praegune olukord jätkuda ei saa.

Vee seisundit hinnatakse kolme parameetri grupi alusel – bioloogiliste, hüdro-morfoloogiliste ja füüsikalise-keemiliste. Tuues välja puudused vee seisundis, saab bioloogiliste näitajate alusel tunnistada puudusi kalastiku ja veetaimestiku näitajates, samuti ei ole olukord normaalne hüdro-morfoloogia osas, näiteks üleliigseid setteid ja vee vaba liikumise võimalusi arvestades. Lisaks, looduslikult on Väike väin terviklik veekogu ja kui veekogu keskele risti on paigutatud tehnilik objekt, mis jagab selle veekogu pooleks, siis on tegemist füüsiliselt oluliselt rikutud veekoguga, st tugevasti muudetud veekoguga. Füüsikalise-keemilistest näitajatest võib välja tuua raskemetallide kõrgema sisalduse nii vees kui setetes. Nende näitajate alusel saab kinnitada, et negatiivsed muutused on otseselt seotud tammiga.

Kõrgema saasteainete sisaldusega setete olemasolu arvestades tuleb parandavate meetmete rakendamisel kindlasti arvestada aga olulise negatiivse mõju kasvuga, mis võib väga suure tõenäosusega tekkida saastunud setete ümberpaigutamisest meres.

Harry Liiv:

Setete ohtlikkust ei tasuks alahinnata, sellele on viidatud ka Mereinstituudi 2009. a tehtud töös, kui väinas tegeleda näiteks süvendamisega, siis peab sellega arvestama, et sel perioodil mõjutab see tegevus ümbritsevat keskkonda.

Kui arutada veevahetusest saadavat kasu või kahju, siis ka siin on mitmeid seisukohti, olenemata sellest kui suurt tammiva kavandada on veevahetuse mõju hinnatud suhteliselt olematuks ehk et sellega ei kaasne ei olulist paranemist ega halvenemist.

Praegustes veemajanduskavades hinnatakse meetmeid just nendest saadava kasu alusel ehk kui palju rakendatavad meetmed vete olukorda parandavad. Veekaitsemeetmeid võrreldes poleks tammiavade tegemine tänaste teadmiste põhjal märkimisväärse positiivse keskkonnamõjuga tegevus, küll aga on nendeks muud veekvaliteeti mõjutavad tegevused piirkonnas, näiteks reovete puhastamine jms.

Eelnevale lisaks tuleb eraldi vaadata mõju kalavarude ja loodusväärtuste kontekstis.

Marku Lamp:

Väikese väina hoiuala on loodusväärtusena kaitstud. Lisaks lindudele kasutavad seda elupaigana ka teised liigid. Veekogu on kohati kinni kasvanud, tekitanud roostikku ja muud taimestikku, mis ei pruugi olla kaladele kasulik – rikub nende kudemisvõimalusi, kuid samas lindudele on see soodne olukord. See on kahetine küsimus. Tegemist on ka Euroopa Liidu tarbeks seatud kitsendustega sellel hoiualal ja kui minna sinna tekkinud olukorda muutma, siis peab kaaluma kõiki neid nüansse. Kalastiku ekspertidega rääkides nähakse pigem positiivseid võimalusi, nähakse potentsiaali. On räägitud erinevate liikide kudemispaiakade taastamisest haugist siiani välja. Seepärast tuleb olukorda muutvate meetmete kavandamisel kaaluda, millised negatiivsed mõjud võivad kaasneda olemasolevatele loodusväärtusele.

Harry Liiv:

Liigume edasi regionaalse arengu konteksti. Kohalikel on selge tunne, et tammi asemele peaks ehitama silla. Millised on konkreetse mõtted, et miks just sild on hea mõte?

Andres Hanso:

Miks on silda vaja? Meie inimesed – umbes 5 tuhat – Muhu ja kaks Ida-Saaremaa valda on läbi aegade olnud seotud väinaga. Väin on olnud inimestele elatusallikaks ja transpordivõimaluseks, sidemeks maailmaga, puhkevõimaluseks ja kõigeks, mis merega seotud on. Me oleme oma eluaja sees olnud tunnistajaks, kuidas Väikese väina olukord muutub järjest viletsamaks. Väin kasvab kinni, pillirooväljakud on tekkinud nii Muhu kui Saaremaa-poolsele küljele, mida kunagi varem pole olnud. Lee, mis on Kagu-lahes, mida enne tammi ehitamist ei olnud, on saja kahekümne aastaga muutunud väga suureks, sinna on liivad hoovustega tulnud, kalameeste elu on lõppenud. Veterinaar- ja Toiduamet on teinud analüüsi, millest on selgunud, et meie kalad sisaldavad kõige rohkem raskemetalle.

Kõikide meie valdade arengukavades on märgitud ära olulise sotsiaalmajandusliku objektina Väike väin kui puhke- ja mereturismiga seotud ala, samuti kui võimalik kalastusala. Suvel palavaga hakkab väin roiskuma, hais lämmatab kõiki väina ületajaid ning ümberkaudsete külade elanikke. Väina olukord ei ole hea ja püüame, et see initsiatiiv viiks väina seisundi parandamiseni. Et võiksime olla uhked oma elukeskkonna üle.

Vello Runthal:

Lisaks juurde selle aspekti, et kui kõigile on jäänud mulje, et Väikese väina tammi juures on olukord hull, siis tegelikult see mõju ulatub juba kaugele. Setted ja kinnikasvamine ulatub tammist juba 10 kilomeetri kaugusele, Leisi valda puudutab see ka. See ei ole Orissaare ja Põide mure, see on mõlema saare ranniku mure. See kallas on muutunud selliseks, et meie elukeskkond on häiritud: kinnisvarahinnad on langenud, liivarannad kaovad ära. Mingil ajal sai

Orissaares ujuda, nüüd enam mitte, vesi on mudane ja tekitab terviseprobleeme. Kogukonnal on ootus ja lootus, et nüüd tehakse ära.

Andres Hanso:

Võib öelda, et 80ndate lõpus 90ndate alguses oli metalliressurss olemas, valati poste mingis Tallina betoonitehases. Kõik oli käima pandud, et teha tammi sisse avad ja panna vesi liikuma.

Heiki Hanso:

Kui saaks mingite vahenditega need avad sinna sisse, siis saaks olukorra paremaks. Muudatustest pole mõjutatud mitte ainult Orissaare, vaid ka Leisi vald. Sissetulevate jõgede suudmed on sellest haaratud, vesihernes vohab. Mõjud on näha Muhus ja Võilaiu sadamas. Mida kauem me ootame, seda kallimaks see läheb. Ajaloost on teada, et enne I maailmasõda on Koguva kalamehed pöördunud tollase maa- ja põlluministri poole probleemiga. Ehk siis, probleemid algasid juba 20 aastat pärast tammi valmimist. Et taastumise protsessid võtavad kümneid aastaid aega, siis peaks koha alustama.

Harry Liiv:

Et tegemist on teega, maanteega, siis millised võimalused võiksid olla Maanteeameti poolt vaadates selle koha peale sild teha? Millised on plaanid ja võimalused lähiaegadeks sellest aspektist vaadates? Kas investeringu kontekstist lähtuvalt on võimalik edaspidi tammis kui sisuliselt transpordirajatises mingeid muudatusi teha?

Villu Lükk:

Kui rääkida tuleviku perspektiivist ja ülesannetest, siis Maanteeameti kindel seisukoht ja mida kindlasti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium toetab, on see, et asutused peavad tegelema oma põhiülesannetega. Ja keskkonna parandamine ei ole Maanteeameti põhiülesanne. Maanteeameti ülesanne on teehoiu korraldamine ja meie teehoiu kavad lähiaastateks kui ka pikemas perspektiivis kuni 2040. aastani, mida ei ole veel kinnitatud, aga mis on aktiivses koostamises, kindlasti selliseid meetmeid ette ei näe. Teatavasti on MKM ja Maanteeamet selle allasutusena tegelenud päris aktiivselt Suure väinaga. Ka seal on hetkel seis selline, et ei ole näha vahendeid või riigi võimekust lähiajal midagi realiseerima hakata. Me ei oska öelda, mis on piisav Väikese väina soodsa seisundi tagamiseks. Varasemalt on räägitud ka kolme silla ehitamisest. Kuid täna võis aruteludest jääda mulje, et kogu tamm võiks olla asendatud sillaga.

Andres Hanso:

Ei, seda ei taha keegi, see ei ole reaalne.

Villu Lükk:

Me teame seda, et Maanteeametil ei ole ressursse sinna suunata, samas kaks valdkonda kasutavad veel sarnaseid rahalisi vahendeid – EL ühtekuuluvusfondi vahendeid. Kuna tegemist on keskkonnaseisundi parandamise projektiga siis initsiatiiv ja rahastamine peaks tulema keskkonna-poolt.

Andres Hanso:

Kui nõukogude aja lõpus tehti projekt väina tammi rekonstrueerimiseks, oli silla avasid projekteeritud kõigepealt kolm, siis kaks ja siis räägiti sellest kui projektijärgse ehituse

lõpetamisest, mitte keskkonnaseisundi parandamisest. Algselt oli see projekteeritud ja antud antud MKM-le ja Maanteeametile ülesandeks. Miks seda ülesannet ei ole ära lõpetatud või miks selle tegemisest on loobutud?

Villu Lükk:

Ei saa kinnitada seda, et veevahetus oleks olnud tammirajatisega seotud küsimus. See oli seotud pigem keskkonnaga. Saare Kalur või keegi teine tegi ilmselt ettepanekud sillaavade rajamise kohta, sealt on arvatavalt pärit ka need ettepanekud sillaavade rajamiseks. Maanteeamet ei vaja tammirajatisena neid sildu, et tamm püsiks ja toimiks.

Harry Liiv:

Rahalisi ressursse on jaotatud ka keskkonna poolel. Oleme samuti kavandanud rahalisi vahendid. Kahjuks lähiajaks tammi avade rajamiseks/parandamiseks mõeldud rahalisi vahendeid plaanitud pole.

Seetõttu võiks kaaluda, kas on põhjust plaane korrigeerida? Eeskätt kui leiame lisaks keskkonnaväärtustele, ka regionaalse arengu või piirkonna ühenduste tagamiseks vajalikke eesmärke või ettepanekuid. See võib tähendada ka erakorraliste taotluste tegemist ja esitamist, näiteks rahalisi toetusi võimaldavate programmide eest vastutavatele ministriumitele või Vabariigi Valitsusele. Kuid ka selle otsuse osas peame nõustuma ja arusaama mille nimel seda tehakse ja millise eesmärgi poole liigutakse. Seetõttu peab olema ka selge, milliseid keskkonnalaseid, regionaalarengut toetavaid või transpordiühendusi tagavaid eesmärke soovime saavutada või kus olukord täna vajab selgelt parandamist.

Heiki Hanso:

Visuaalselt on näha ja suvel ka tunda, et midagi on valesti tammi lähedal. Nii Saaremaa kui Muhumaa on suur turismipiirkond ja meile väga oluline majandustegevuse koht. Koledasse kohta ei taha keegi minna. Regionaalne tähendus on tammi osas oluline.

Harry Liiv:

Kas saame täna ligilähedase hinna välja tuua nendest materjalidest, mis on tehtud. Millistest summadest võiks rääkida kui tegevusi kavandada?

Heiki Hanso:

Iga asi nõuab enne hinnapakkumist projekti. Olen konsulteerinud sillaekspertidega ning hinnang oli, et peaks arvestama 3 miljoni euroga. On olemas ka kunagine Saarte Teedevalitsuse kalkulatsioon, mis on tehtud 1998. aastal ja mõlema tammiava maksumuseks kroonides on märgitud 50 190 000, praeguses rahas 3-4 miljonit eurot. Tol ajal olid hinnad odavamad, seega suurusjärg täna oleks kuni 10 miljonit eurot.

Vello Lükk:

Maanteeameti hinnangul võivad pakutud summad olla reaalsusele lähedal, ent võrdlus tavaliste teeprojektidega on meelevaldne, sest me näiteks tegeleme ka liiklusohutlike kohtade likvideerimisega ja ka selles aspektis on eelarve piiratud. Paraku peame valima kohti ja seadma prioriteete ja seal me ei räägi me mitte miljonitest, vaid sadadest tuhandetest eurodest.

Maanteeamet lähtub tehoiukavast aastani 2020. Vajadused on suuremad kui võimalused. Hetkel mingeid täiendavaid rahastamise võimalusi selle raames pole võimalik näha.

Harry Liiv:

Et asjaga edasi minna peaksime endale määrama mõned ülesanded. Eesmärk on selle kvartali lõpuks teha kokkuvõtte ja esitada see Riigikogu keskkonnakomisjonile.

Rene Reisner:

Edasiste tegevuste kavandamisel tuleks arvestada, et igasugune ehitustegevus eeldab projekteerimist ja kui sellega kaasneb keskkonnamõju, siis ka keskkonnamõju hindamist. Kui on kahtlusi või eriarvamusi kavandatava projektiga kaasnevate mõjude osas, siis neid saab ja peakski tegema eeskätt mõjude hindamise etapis, mis annab omakorda täiendavat infot ehitustegevusega ettevalmistamiseks.

Harry Liiv:

Mõistlik oleks siiski omada ülevaadet juba sellest mis tehtud ning seetõttu tuleks võimalusel koondada info ka valdadest ja maakonnast, et milliseid tegevusi tammi osas või sellega seoses on olemasolevatesse plaanidesse pandud. Ning kui on fakte, et mõju on täna kusagil selline, mida me ei tea, siis ka see info oleks mõistlik meil teadmiseks võtta.

Andres Hanso:

1999. tegi TÜ Mereinstituut töö, teine töö tehti 2009. a esimese põhjal. Need andmed on pärit 90ndate aastate lõpuosast. Mõlemad uurimistööd ütlevad, et avade tegemine väina tammi sisse ei halvenda keskkonnaseisundit. Küsimus on ainult selle parandamise suuruses. Ütlevad ka seda, et kalastikule mõjuvad kindlasti hästi.

Kui kolm valda esitas oma taotluse 29. septembril 2015, et tammiga seotud probleemide lahendamine võetaks prioriteetse tegevusena arvesse veemajanduskavades ja merestrateegia meetmekavades. Me ei saanud sellele ettepanekule nõustuvat vastust.

Teadlased on seisukohal, et 2016. aastal ei saa tugineda 90ndatel tehtud uuringutele. Meresüsteemide instituudi andmetel kavandatakse ka riikliku arengukava Eesti merenduspoliitika uue perioodi keskkonnamõju strateegilisse hindamisse punkti, mis ütleb: „Suurimat vesiehitisega soetud keskkonnamõju Eesti merealadele omab Väikese väina tamm. Selle rajatise mõju on võimalik leevendada, kui tammile tehakse avad, seeläbi vähendatakse selle tehiserajatise blokeerivat mõju vee- ja ainevahetusele ning mere ökoloogilistele komponentidele.“

Teine töö, millega teadlased tegelevad on merestrateegia meetmekava hea keskkonnaseisundi saavutamiseks ja kuhu kavandatakse punkti: „Meetmekava täiendavate uuringute hulka lisada uuring Väikese väina tammi avade rajamise keskkonnakaitselise otstarbekuse ja majandusliku tasuvuse täiendavaks analüüsiks“.

Andres Hanso:

Meie, kolme valla inimesed, oleme jätkuvalt seda meelt, et meie Väikse väina teema peaks olema prioriteetse tegevusena kirjas.

Harry Liiv:

Tuleb tunnistada, et Väike väin ei ole ainus veekogu ning prioriteetide seadmisel võetakse arvesse mitmeid argumente, mis ei ole Väikest väina täna kuidagi esikohale tõstnud.

Rene Reisner:

Varasemate uuringute üheks puuduseks on konkreetsuse puudumine, neist on võimalik lugeda, et ühe tegevuse tegemine ei muuda olukorda heaks. Tegelikult tuleb teha mitmeid tegevusi, mitmete aastate jooksul ja ka siis võtab olukorra paranemine isegi kümneid aastaid aega. Kokkuvõttes on see väga kallis ja pikaajaline protsess, samal ajal on meil veekogumeid, kus head seisundit on võimalik saavutada väiksema raha eest ning kus sellest hüvest kasusaajaid on rohkem.

Oma senises tegevuses olema lähtunud 2010. aastal koostatud veemajanduskavast – tammiga seotud tegevusi tuleb teha sihikindlalt ja osade kaupa, näiteks saasteainete vähendamine, pillirooga toitainete eemaldamine jms.

Ent kõige suurem takistus on mistahes tegevuste osas on alati rahas. Ka kõik toetused on tänase seisuga järgnevateks aastateks ilmselt ära plaanitud.

Seega kusagil pole raha üle. Küll aga võib olla mõistlik vaadata piirkonna tegevusi kogumina ja leida raha erinevatel eesmärkidel tehtavateks väiksemateks tegevusteks nii keskkonna, transpordi kui ka regionaalarengu kontekstis, et olukorda muuta paranemise suunas. See eeldab, et ka kohalikud arengukavad jms dokumendid on selle probleemi selgelt välja toonud ja et erinevate toetuste/meetmete abil saaks sellist probleemi ühiselt lahendada.

Marku Lamp:

Keegi ei sea kahtluse alla, et pikas plaanis tegevus kui selline on kasulik ja vajalik. Täna siin laua taga ei suudeta kokku leppida, kust saada rahastust, aga kas suudame välja mõelda, kes on kõige suurem kasusaaja. Ehk tekiks sealt selgem arusaamine, kuidas edasi minna. Rahastusest saab tuua näite, et hiljuti olid meil arutelud projektide osas, mis soovivad parandada nii Haapsalu lahte kui Pärnu lahe liivamadalikke ja probleemid on suhteliselt sarnased. Sellel konkreetsel juhul läks TÜ Mereinstituut taotlema vahendeid Euroopa Komisjoni LIFE programmist selleks, et uurida seda olukorda ja ka reaalselt midagi ette võtta. Selliste projektide taotlemisel on vaja kokku leppida eestvedaja. Oluline on näha pikemat tegevuste käiku ning leida eestvedaja, kes oleks võimeline erinevatel eesmärkidel tegevusi algatama ja neid koordineeritult juhtima.

Heiki Hanso:

Praegu tundub, initsiatiiv on kohalikul tasandil. Me ei ole selle valdkonna inimesed. See on riigi asi, Läänemere asi. Kui mingitelt fondidelt raha küsida, on meil abi vaja, et edasi minna. Me oleme loonud MTÜ Väikse väina selts, et saaksime selle abil edendada oma tegevust.

Suur osa varasematest uuringutest on spekulatsioon. Keegi ei tea, mis juhtub 40-50 aasta pärast. Praegu peaks olukorra stabiliseerima, et see edasi ei halveneks. Et ta jääks sellisesse seisusse nagu ta praegu, hooldusvajadus jääb edaspidi ka.

Marku Lamp:

Me ei soovi lükata tammiga tegelemist kohalikele omavalitsustele ja MTÜ-le. Kui tammiga on seotud loodusväärtuste kaitse, siis see on keskkonnakaitset korraldavate asutuste ülesanne. Kuid alati on oluline ka see, et on olemas konkreetne huvipool. Varasemalt on loodusväärtuste kaitset ka hinnatud ning tammiavade projekteerimist on plaanitud 2019 aastaks.

Vello Runthal:

Tundub, et ametiasutused proovivad ülesannet korda mööda teineteisele veeretada. Aga oleks vaja teada, et kes seda initsiatiivi siis lõpuks vedama hakkab, kui me leiame mingi lahenduse. Kui lükkame ühe kaela, siis see ei ole hea lahendus, eriti, kui on erinevad aspektid.

Rene Reisner:

Projekteerimine on kaitsekorralduskavas ette nähtud. Täna koostamisest ja Riigikogu poole pöördumisest saame järeldada, et initsiatiiv on tegeleda tammiavade küsimusega kiiremini ja enne 2019. aastat.

Keskkonnaministeeriumi seisukoht on, et me ei ole sellele tegevusele kuidagi vastu ega taha seda kuidagi pidurdada. Me näeme seda kui pikaajalist protsessi. Kuid täna me arutame juba seda, kas tammiavade projekteerimise ja ehitamisega hakata tegelema sisuliselt kohe või pisut hiljem.

Heiki Hanso:

Sellist teadmist meil 2019ks plaanitud projekteerimistegevuse kohta varem polnud.

Agne Peetersoo:

Sooviks täpsustada võimalikke piiranguid seoses Natura aladega, kas võib üldse eeldada, et elupaikade kaitsevajadust arvestades on võimalik midagi projekteerida ja kas see ei too kogu tegevusse tagasilööki?

Marku Lamp:

Natura hindamist tehakse siis, kui on konkreetne projekt. Kaitsekorralduskavas on mõeldud avade tegemise peale ja praegune hinnang on pigem positiivne ja loodusväärtuste kaitset toetav.

Rene Reisner:

Initsiatiivi juurde tagasi tulles peaksime jõudma täna järeldusele, et kelle initsiatiiv see on? Praegu saab kinnitada, et riigi ametiasutuste initsiatiiv algab 2019, kui võiks olla esimene sisuline tegevus ja mis on kirjas ka kaitsekorralduskavas

Andres Hanso:

Võiks küsida, kas siis 2019 ka midagi algab? See, et mingi number on 2019. aasta lahtris, ei ärata mitte mingisugust usaldust. Püüaksime nüüd alustada uuesti, nullpunktist, et asi lõpuni viia. Täna istumegi siin selleks, et teie kogemust kuulda ja kuidas edasi minna. Vallad on väga kindlad liitlased, aga kardan, et meil jääb potentsiaali puudu vedamisest.

Rene Reisner:

Täna plaanid näevad ette, et ametiasutused peaksid tegelema tammiavadega aastal 2019. Me oleme oma tegevusi erinevate arengukavade, plaanide jms raames igal aastal hinnanud ja meil

ei ole ühtegi konkreetset keskkonnakaitset argumenti, et täna kohe alustada. Küll aga on lisaks keskkonnaalasele argumentile oluline kohalik initsiatiiv ja soov siiski midagi enne ära teha. Seetõttu see selge soov ja initsiatiiv asjaga tegeleda peaks olema ka edaspidi kohaliku algatuse käes ja ametiasutuste ülesanne oleks sellesse panustada ja omalt poolt kaasa aidata sellele nii palju kui saab. Me saaksime selle teadmiseks võtta ja arvestada, mis me kohaliku algatuse jaoks selles osa saaks ära teha.

Harry Liiv:

Mida me omalt poolt kohe ja lihtsalt teha saaks on näiteks:

- kontrollida üle kõikvõimalikud rahastamise võimalused - praegu on olemas nii mere-, kalanduse kui looduskaitse ja Euroopa Liidu vastavate programmide kontekstis keskkonnakaitse rahastamise võimalused.
- samaaegselt saame konsulteerida Rahandusministeeriumiga ja Majandus-ja kommunikatsiooniministeeriumiga regionaalse arengu ja teede ning transpordi küsimustes;

Seejärel oleks meil mõistlik järgmisel kohtumisel uuesti arutada, millised väljavaated meil ka rahaliselt on ja millega me alustada saaks. Ehkki täna ei ole konkreetset projektijuhti või inseneri, kes vastavaid taotlusi ette valmistaks, sest kui me räägime fondidest ja rahastamise võimalustest, siis see kõik on vaja ette valmistada.

Eelnevat arvestades oleks hea, kui meil oleks juures ka MKM-i esindaja, vaadates laiemalt, milliseid vahendeid teede ja sildade rajamiseks on olemas ja Rahandusministeeriumi esindaja, et saada infot regionaalarengu toetusi puudutava kohta

Otsustati:

- Keskkonnaministeerium teeb täiendavaid, täpsustavaid järelepärimisi rahastavatele ametiasutustele, et selgitada millised on erinevad fondid, rahastamisvõimalused ja koondab selle info järgmiseks korraks, et selle põhjal teha järeldusi edasiseks tegutsemiseks.
- Keskkonnaministeerium täpsustab ka elupaikade kaitsega seotud juba täna teadaolevaid piiranguid ja kitsendusi, mis võiksid takistada tammiga seotud tegevuste käivitamist.
- MTÜ ja valdade poolt ootame koondmaterjali töögrupi liikmetele, kus on vastused küsimustele, mis puudutavad regionaalset arengut, kus regionaalse arengu aspekt on selgelt rõhutatud, kohalike omavalitsuste kavatsusi, initsiatiive ja neid tegevusi, mis pakuksid huvi erinevaid programme rahastavatele ja toetavatele ametiasutustele.

Uueks kohtumise ajaks lepiti kokku 15. veebruar, kell 14.00 Keskkonnaministeeriumis.

Harry Liiv

Juta Laul

/digitaalselt allkirjastatud/

/digitaalselt allkirjastatud/

Juhataja

Protokollija